

EKONOMIKOS PAGRINDAI
SOCIALINIS UGDYMAS

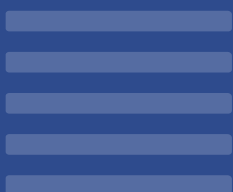
GAMTINIAI IŠTEKLIAI PERLO GALIA IR PASLAPTYS

INTEGRUOTŲ EKONOMIKOS, SOCIALINIO
UGDYMO 3 PAMOKŲ CIKLAS

(trukmė 3 po 45 min.)

KLASĖ: 1–4 (neformalus ugdymas)

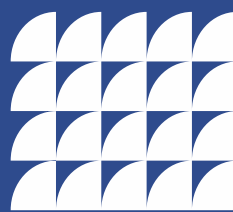
Laimutė Gegieckienė, ekonomikos ir verslo pagrindų mokytoja ekspertė

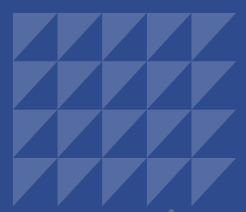
SIELĄ – JŪRAI!

VANDENYNUI – MEILĘ!

GYVYBEI – RŪPESTĮ!

BURES – VĖJUI!

UGDOMOS MOKINIŲ KOMPETENCIJOS

BENDROSIOS:

ASMENINĖS

pasitikėjimas savimi, analizuoti, dalytis mintimis, išsakyti nuomonę apie savo jausmus, sveika;

SOCIALINĖS

optimizmas, empatija, bendruomeniškumas;

KOMUNIKAVIMO

gebėjimas suprasti ir perduoti žinias, naudojant verbalinės ir neverbalinės raiškos priemones ir formas, dirbti komandoje, diskutuoti, formuoti nuomonę.

KŪRYBIŠKUMO

gebėti kurti ir plėtoti naujas ir vertingas idėjas, mąstyti, ieškoti ir surasti problemos sprendimo būdų;

PAŽINIMO

stebėti ir pažinti, tyrinėti;

DALYKINĖS:

mokiniai supras ir apibūdins ekonomikos sąvokas, paaiškins išteklių trūkumo problemą, naudingumą ir tausojimo svarbą bei tvarumo pritaikomumą realiame gyvenime, siedami su ekologija.

MOKYMOSI UŽDAVINIAI:

1. Mokiniai Lietuvos jūrų muziejuje tyrinėdami ekspoziciją „Jūra – gyvybės lopšys“ gebės individualiai susipažinti ir surasti moliuskus, kuriuose formuojasi perlai, juos užfiksuoti, lyginti ir vertinti.
2. Mokiniai gebės įvardinti 3–5 požymius, perlą (gamtinį išteklių) apibūdinančias savybes.
3. Remdamiesi Lietuvos jūrų muziejaus vaizdo medžiaga, mokytojo parengta medžiaga, mokiniai gebės identifikuoti perlo kaip gamtinio ištekliaus naudą ir pritaikomumą.
4. Atlikdami užduotis, suvoks gamtinių išteklių tausojimo ir išsaugojimo svarbą.

PAMOKOS MUZIEJUJE TIKSLAS – susipažįstant ir tyrinėjant moliuskus, suprasti gamtinių išteklių naudą, tvarumą siejant su ekologija.

SITUACIJA PRIEŠ PAMOKĄ MUZIEJUJE

Pamoka muziejuje – tai ankstesnių pamokų pagal ugdymo turinį „Ištekliai (žmogiškieji, gamtiniai, kapitaliniai ir finansiniai)“ žinių įtvirtinimo pamoka.

Mokiniai supranta gamtinių išteklių saugojimo svarbą ir geba paaiškinti, kodėl reikia tausoti išteklius, yra susipažinę su išteklių pritaikomumu realiame gyvenime. Mokymosi įstaigoje mokiniai yra peržiūrėję virtualią Lietuvos jūrų muziejaus parengtą vaizdo pamoką „Kaip atsiranda perlas?“ (<https://youtu.be/hTMLjS-6gKw>). Mokiniai diskutavo, kaip perlai auginami ir kasami, kokia perlų nauda sveikatai, kaip pritaikomi ir naudojami kosmetikoje, prisiminta, kas perlai buvo senovėje bei papasakotos legendos.

1 PAMOKA MOKYMOSI VEIKLOS Trukmė: 45 min. 1 veikla. Mokiniai žiūri virtualią Jūrų muziejaus pamoką „Kaip atsiranda perlas?“ Išsako savo mintis. https://youtu.be/hTMLjS-6gKw 2 veikla. Gamyba. Mokiniai gamina savo perlus. 3 veikla. Refleksija.	VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMA UGDYMO ĮSTAIGA
1 veikla. Kokie yra gamtiniai ištekliai? Kaip atsiranda perlas? Trukmė: 10 min. Metodai: individualus darbas (klausosi, stebi, suvokia informaciją, pasižymi įsimintina informacija). Priemonės: Multimedia, ekranas, internetas, rašikliai, popieriaus lapai. Mokytojas. <i>Pristato pamokos temą, uždavinius, darbo metodus, pasakoja apie perlų galią ir paslaptis.</i> Siūlomos temos: „Kaip perlai auginami ir kasami“, „Perlų nauda sveikatai ir pritaikomumas kosmetikoje“, „Perlai senovėje“, „Legendos ir tikrovė“ ir pan. Mokiniai pažiūri filmuką, išsako savo mintis.	INTEGRACIJA Teminė Ekonomika. Gamtiniai ištekliai. Tarpdalykinė integracija Dorinis ugdymas (Etika). Santykiai, moralė, etinės normos, tausojimas, ekologija.

2 veikla. Gamyba. Mokiniai gamina savo perlus. Trukmė: 25 min. Metodai: komandinis darbas Priemonės: <i>fondiu</i> indas, iešmeliai, šokoladas, sviestas, vaisiai. Mokytojas. <i>Paiškina technologinį procesą, pasiūlo mokiniams moliusko atitikmenis: sutaria, kad indas atitiks moliuskų kriauklę, sviestas ir šokoladas – moliusko išskiriamą mantiją, o vaisiai – svetimkūnio gabalėlius patekusius į kriauklės vidų (5 min.)</i> Mokiniai pasiskirsto atsakomybėmis, vieni ruošia priemones, kiti medžiagas, susitaria, kas vadovaus perlų gamybai ir pasigamina perlą.	
3 veikla. Refleksija. Trukmė: 10 min. Metodai: Pristatymas, diskusija. Mokiniai pristato savo pagamintus perlus, aptaria gamybos procesą, naudotas priemones, pagrindžia ekologiškumo ir tausojimo aspektą gamybos procese	
MOKYMOSI VEIKLOS 2 PAMOKA Muziejuje. Trukmė: 45 min. 1 veikla. Įvadinė. Dėlionė. 2 veikla. Pažinimas. 3 veikla. Refleksija. Vertinimas	VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS EKSPOZICIJOS DALYS „Jūra – gyvybės lopšys“ (II a.) „Baltija – mūsų namai“ (0 a.) Erdvė prie pingvinų akvariumo (0 a.)
1 veikla. Įvadinė. Dėlionė. Trukmė: 5 min. Metodai: darbas grupėse Priemonės: Dėlionė. Mokytojas. <i>Pristato pamokos temą, uždavinius, darbo metodus.</i> Mokiniai pasiskirsto darbais, stebi, deda perlų dėlionės.	VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS EKSPOZICIJOS DALYS „Jūra – gyvybės lopšys“ (II a.)
2 veikla. Pažinimas. Trukmė: 25 min. Metodai: individualus ir grupinis darbas. Priemonės: telefonas, planšetė / popierius, rašiklis. Mokiniai individualiai, grupelėmis susipažįsta su ekspozicija, fotografuoja, rašo, piešia eskizus	

3 veikla. Refleksija. Vertinimas Trukmė: 10 min. Metodai: Pristatymas, diskusija. Mokytojas. <i>Nuteikia pristatyti ir apibendrinti darbus.</i> Mokiniai pristato savo eskizus, nuotraukas, dalinasi savo patirtimi, jausmu.	Erdvė prie pingvinų akvariumo (0 a.) INTEGRACIJA Teminė Ekonomika. Gamtiniai ištekliai. Tarpdalykinė integracija Dorinis ugdymas (Etika). Moralė, etinės normos, tausojimas. Pasaulio pažinimas. Žmogus ir gyvoji, negyvoji gamta.
--	---

Vertinimas/Įsivertinimas

„Į vertinimą reikia žiūrėti kaip į nenutrūkstamą vertinimo metodų visumą, apimančią nuolatinį ir neformalųjį vertinimą. Tai padeda mokiniams geriau suprasti mokymosi procesą ir išvengti nesusipratimų dėl vertinimo.“ G.Wiggins and J.McTighe.

Įsivertinimas – tai paties mokinio priimtas sprendimas apie savo daromą pastangą bei pasiekimus, siekiant išsiaiškinti savo stipriąsias ir silpnąsias puses.

Rekomendacija

Mokytojas gali pasirinkti vieną iš nurodytų vertinimo būdų arba naudoti keletą iš jų arba įtraukti mokinius, kad vertintų save ir draugus. Mokytojas gali susitarti, kad patys mokiniai bus vertintojai. Būtina atsižvelgti į mokinių amžių, nes pirmokas ir ketvirtokas turi skirtingą patirtį ir gebėjimus.

Rekomenduojama vertinti ne pažymiais:

Darbą grupėse, socialines kompetencijas – dėlionės rinkimas (rasti, dėti, tartis, priimti sprendimus ir t. t.) gebėjimus.

Komunikavimo gebėjimus sklandžiai, išsamiai, argumentuotai kalbėti pristatant atliktas užduotis, laiku atlikti užduotį.

Pažinimo gebėjimus (stebėti ir pažinti, tyrinėti).

Gebėjimą vertinti savo ir kitų darbą.

Įgytas dalykines kompetencijas (mokiniai gebės suprasti ir apibūdinti ekonomikos sąvokas, paaiškinti išteklių trūkumo problemą, naudingumą ir tausojimo svarbą bei pritaikomumą realiame gyvenime).

Mokytojai gali vertinti grupes ir pavienius mokinius pagal įvardytus kriterijus atskleidžiant kiekvienos grupės darbo privalumus ir trūkumus, atsižvelgiant į grupių įsivertinimo rezultatus (žr. įsivertinimo lenteles 1, 2).

SITUACIJA PO PAMOKOS MUZIEJUJE

Pamoka skirta įtvirtinti ekonomines žinias. Mokiniai gebės suprasti bei apibūdinti ekonomikos sąvokas (ištekliai, gamtiniai, tausojimas, trūkumas, problema, nauda ir kt.), paaškins išteklių trūkumo problemą, naudingumą ir tausojimo svarbą bei pritaikomumą realiame gyvenime – sveikatai, grožiui.

Paskutinė ciklo pamoka – įtvirtinimo pamoka reflektuojant patyrimų muziejuje įgytą patirtį. Mokiniai komentuoja ir geba identifikuoti perlo (gamtinio išteklių naudą ir pritaikomumą), suvokia gamtinių išteklių tausojimo ir išsaugojimo svarbą, argumentuodami įvardina 3–5 perlo kaip gamtinio išteklių požymius, savybes. Dalijasi sava patirtimi, emocijomis, vertina ir įsivertina savo ir draugų **patirtį**, rengia kūrybinių darbų parodą, susijusią su patyrimu Lietuvos jūrų muziejuje (nuotraukomis, eskizais) ir pristato ugdymo įstaigoje.

Po pamokos mokiniai gebės ir supras bei apibūdins ekonomikos sąvokas (ištekliai, gamtiniai, tausojimas, trūkumas, problema, nauda ir kt.), paaškins išteklių trūkumo problemą, naudingumą ir tausojimo svarbą bei pritaikomumą sveikatai, grožiui realiame gyvenime.

3 PAMOKA MOKYMOSI VEIKLOS Trukmė: 45 min. 1 veikla. Aptarimas. 2 veikla. Kūrybinis darbas. 3 veikla. Refleksija.	VEIKLA ĮGYVENDINAMA UGDYMO ĮSTAIGOJE
1 veikla. Aptarimas. Trukmė: 5 min. Metodai: pokalbis (išsako nuomonę, komunikuoja, klauso, tariasi). Mokytojas. <i>Pristato pamokos temą, uždavinius, darbo metodus.</i> Mokiniai dalijasi patirtimi ir išpūdžiais iš muziejaus veiklų, pakartoja istorijas, sąvokas.	Tarpdalykinė integracija Lietuvių kalba. Dailė. Dorinis ugdymas (Etika). Bendravimas ir bendradarbiavimas, moralė, etinės normos, tausojimas (1–4 kl.). Pasaulio pažinimas. Žmogus ir gyvoji, negyvoji gamta (1–4 kl.).
2 veikla. Kūrybinis darbas Trukmė: 30 min. Metodai: individualus darbas. Priemonės: telefonas, planšetė, programėlės, popierius, rašiklis, eskizai, nuotraukos, flomasteriai, dažai ir kt. Mokiniai kuria, piešia perlo istorijas: vyresnieji individualiai kuria savo perlo istoriją, jaunesni piešia.	

3 veikla. Refleksija. Vertinimas

Trukmė: 10 min.

Metodai: Pristatymas, diskusija, aptarimas.

Mokytojas. *Komentuoja pristatymo reikalavimus.*

Mokiniai vartodami ekonomikos sąvokas ir žinias pristato savo sukurtus darbus: geba identifikuoti perlą – gamtinio išteklių naudą ir pritaikomumą, suvokia gamtinių išteklių tausojimo ir išsaugojimo svarbą, argumentuodami įvardina 3–5 požymius, perlą (gamtinį išteklių) apibūdinančias savybes. Dalijasi patirtimi, emocijomis, vertina ir įsivertina.

Vertinimas

Rekomenduojama pasirinkti vieną iš nurodytų vertinimo būdų arba naudoti keletą iš jų, taip pat gali įtraukti mokinius, kad vertintų save ir draugus. Mokytojas gali susitarti, kad patys mokiniai bus vertintojai.

Rekomenduojama vertinti ne pažymiais:

Darbą grupėse, socialines kompetencijas – dëlionės rinkimas (rasti, dėti, tartis, priimti sprendimus ir t. t.) gebėjimus.

Komunikavimo gebėjimus sklandžiai, išsamiai, argumentuotai kalbėti pristatant atliktas užduotis, laiku atlikti užduotį.

Pažinimo gebėjimus (stebėti ir pažinti, tyrinėti).

Įgytas dalykines kompetencijas (mokiniai gebės suprasti ir apibūdinti ekonomikos sąvokas, paaiškinti išteklių trūkumo problemą, naudingumą ir tausojimo svarbą bei pritaikomumą realiame gyvenime).

Mokytojui gali vertinti grupes ir pavienius mokinius pagal įvardytus kriterijus atskleidžiant kiekvienos grupės darbo privalomus ir trūkumus, atsižvelgiant į grupių įsivertinimo rezultatus (žr. *įsivertinimo lenteles 1, 2*).

Priedas 1

ĮSIVERTINIMO LAPAS NR. 1

KLAUSIMAS	ATSAKYMAS
Pamokoje labiausiai patiko..	
Pamokoje labiausiai nepatiko...	
Būtų įdomiau, jeigu...	
Atlikęs darbą supratau,...	
Mano požiūris pasikeitė, nes...	
Šia tema dar norėčiau sužinoti...	
Supratau, kodėl svarbu tausoti gamtinius išteklius...	
Apie perlą – gamtinį išteklių sužinojau...	
Kita...	

Priedas 2

ĮSIVERTINIMO LAPAS NR.2 (galimi įvairūs būdai)

Mokiniai gali pasakyti po vieną sakinį apie tai, ką šiandien išmoko, nekartojant draugų pasakytų sakinių.

Užrašyti ant lapelių svarbiausias sąvokas, vaikai išsitraukia ir paaiškina.

Vaikai parašo po klausimą iš pamokos ant lapelių, lapeliai sumaišomi, vaikai išsitraukia lapelius ir atsako.

Vaikai išsitraukia po sakinį, kurį reikia užbaigti.

Emocijų veidukai.

Skalė.

Taikinys.